

УДК 343.1

О. В. Іващенко

здобувач кафедри кримінального права,
процесу і криміналістики
(Івано-Франківський факультет
Національного університету
"Одеська юридична академія")

ПІДСТАВИ І ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВИКЛИКУ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УЧАСТІ У СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЯХ

Досудове розслідування являє собою процесуальну діяльність органів досудового розслідування, визначених ст. 38 нового КПК України, яка направлена на розкриття кримінальних правопорушень і притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які їх вчинили. У ході цієї діяльності органи досудового розслідування провадять у встановленому кримінальним процесуальним законом порядку слідчі (розшукові) дії, спрямовані на з'ясування обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Так, відповідно до ч. 1 ст. 223 нового КПК України, слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні.

© Іващенко О. В., 2013

© Національний університет "Острозька академія", 2013

У теорії кримінального процесу дослідженню як теоретичних питань, пов'язаних з визначенням поняття та правової природи слідчих (розшукових) дій, так і практичних проблем щодо підстав і порядку їх провадження, присвячена значна увага. Зокрема, вказані питання ґрунтовно висвітлюються у наукових працях Н. В. Борзих, І. І. Войтовича, А. В. Дудки, Є. Д. Лук'янчикова, О. Р. Михайленка, О. А. Солдатенко, В. І. Фаринника, А. П. Черненка, Ю. М. Чорноус, Н. І. Щегель та інших вчених, більшість з яких опубліковані до прийняття нового КПК України. Водночас, у них недостатньо повно висвітлюється порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях. Викладене зумовлює необхідність постановки в якості мети цієї статті дослідження процесуального порядку виклику слідчим, прокурором учасників кримінального провадження для допиту чи участі в іншій слідчій (розшуковій) дії з урахуванням норм нового КПК України.

Про провадження слідчої (розшукової) дії учасники кримінального провадження, які беруть у ній участь, інформуються шляхом їх виклику або запрошення слідчим, прокурором. Зі змісту ч. 2 ст. 133 нового КПК України випливають дві підстави для виклику учасника кримінального провадження для участі у слідчій (розшуковій) дії: 1) наявність у слідчого, прокурора достатніх підстав вважати, що особа може дати показання, які мають значення для кримінального провадження; 2) обов'язковість участі особи у слідчій (розшуковій) дії [3].

За першою підставою може бути викликана будь-яка особа, у тому числі й малолітня та неповнолітня, яка може дати в якості свідка, потерпілого показання, що мають значення для кримінального провадження (ст. ст. 224 і 226 нового КПК України), а також особа, у тому числі й неповнолітня, якій повідомлено про підозру або яка затримана за

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

підозрою у вчиненні кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 42 і ст. ст. 224 і 226 нового КПК України). З огляду на норму ч. 1 ст. 95 нового КПК України, показання свідка, потерпілого, підозрюваного можуть бути одержані виключно під час допиту, у тому числі й у режимі відеоконференції (ст. 232 нового КПК України).

За другою підставою виклику для участі у проведенні слідчої (розшукової) дії підлягають: 1) захисник – для участі у допиті та інших слідчих (розшукових) діях, які проводяться за участю підозрюваного, у випадках, коли участь захисника у кримінальному провадженні є обов'язковою або він залучається для проведення окремої невідкладної слідчої (розшукової) дії (ч. 5 ст. 46, ст. ст. 52, 53, 490 і 507 нового КПК України); 2) законний представник, педагог або психолог – для участі у допиті чи іншій слідчій (розшуковій) дії за участю малолітньої або неповнолітньої особи, у тому числі й неповнолітнього підозрюваного (ч. 1 ст. 226, ч. 1 ст. 227 і ч. 1 ст. 491 нового КПК України); 3) особа, яка підлягає впізнанню, особа, яка впізнає, та інші особи тієї ж статі у кількості не менше трьох осіб – для участі у пред'явленні особи для впізнання, у тому числі й у режимі відеоконференції (ч. 2 ст. 228 і ст. 232 нового КПК України); 4) особа, яка впізнає, – для участі у пред'явленні речей для впізнання, у тому числі й у режимі відеоконференції (ч. 1 ст. 229 і ст. 232 нового КПК України); 5) поняті – для участі у пред'явленні особи, трупа чи речі для впізнання, огляду трупа, у тому числі пов'язаного з ексгумацією, слідчого експерименту, освідування особи, за винятком випадків застосування безперервного відеозапису ходу проведення вказаних слідчих (розшукових) дій, а також в обшуку або огляді житла чи іншого володіння особи, обшуку особи незалежно від застосування технічних засобів фіксування відповідної слідчої (розшукової) дії (ч. 7 ст.

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

223 нового КПК України); 6) судово-медичний експерт або лікар – для участі в огляді трупа (ч. 1 ст. 238 нового КПК України); 7) судово-медичний експерт – для участі в огляді трупа, пов'язаного з ексгумацією (ч. 2 ст. 239 нового КПК України); 8) особа, яка освідуеться (підозрюваний, свідок, потерпілий), – для участі в освідуванні (ч. 1 ст. 241 нового КПК України).

Водночас, системний аналіз норм глави 20 нового КПК України дозволяє стверджувати, що в окремих випадках визначення доцільності участі тих або інших осіб у слідчих (розшукових) діях нормами кримінального процесуального закону покладається на розсуд слідчого, прокурора, який їх проводить. Зокрема, за необхідності до участі у допиті залучається перекладач (ч. 3 ст. 224 нового КПК України), а у допиті та інших слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи, у тому числі й неповнолітнього підозрюваного, – також і лікар (ч. 1 ст. 226, ч. 1 ст. 227 і ч. 1 ст. 491 нового КПК України), у пред'явленні для впізнання – спеціаліст для фіксування впізнання технічними засобами, психолог, педагог та інші спеціалісти (ч. 8 ст. 228 нового КПК України), в обшуку житла та іншого володіння особи й огляді – спеціаліст (ч. 1 ст. 236 і ч. ч. 3 і 7 ст. 237 нового КПК України), у слідчому експерименті – спеціаліст, підозрюваний, потерпілий, свідок, захисник, представник (ч. ч. 2 і 3 ст. 240 нового КПК України), в освідуванні особи – судово-медичний експерт або лікар (ч. 2 ст. 241 нового КПК України). Необхідність залучення вказаних осіб зумовлює обов'язковість їх участі у тій або іншій слідчій (розшуковій) дії.

Для участі в окремих слідчих (розшукових) діях учасники кримінального провадження підлягають запрошенню слідчим, прокурором. Так, ч. 1 ст. 236 і ч. 3 ст. 237 нового КПК України

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

закріплюють, що для участі в обшуку житла чи іншого володіння особи й огляді можуть бути запрошені потерпілий, підозрюваний, захисник, законний представник, представник та інші учасники кримінального провадження. У вказаних випадках їх участь у слідчих (розшукових) діях не може бути визнана обов'язковою, що не дозволяє розглядати норми ч. 1 ст. 236 і ч. 3 ст. 237 нового КПК України в якості підстав для виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчій (розшуковій) дії.

Виклик учасника кримінального провадження для участі у слідчій (розшуковій) дії здійснюється у порядку, визначеному ст. 135 нового КПК України, ч. 1 якої передбачає такі способи виклику: 1) шляхом вручення повістки про виклик; 2) шляхом надіслання повістки поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком; 3) шляхом здійснення виклику по телефону або телеграмою.

В окремих випадках кримінальний процесуальний закон чітко встановлює спосіб виклику особи для участі у слідчій (розшуковій) дії. Наприклад, виклик підозрюваного, свідка, потерпілого, його представника, які перебувають або проживають за межами території України, здійснюється шляхом направлення повістки про виклик (ч. 7 ст. 135 і ч. 1 ст. 566 нового КПК України). У випадках, коли спосіб виклику учасника кримінального провадження для участі у слідчій (розшуковій) дії кримінальним процесуальним законом не визначається, його вибір покладається на розсуд слідчого, прокурора. Як відзначає Є. Д. Лук'янчиков, способи передачі інформації особі, яка підлягає виклику, залежать від процесуального статусу, вікових характеристик, місця знаходження та громадянства особи [4, с. 229]. У теорії криміналістики обґрунтовано звертається увага на необхідність врахування при обранні

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

способу виклику на допит як процесуального статусу учасника кримінального провадження, так і слідчої ситуації, яка склалася при розслідуванні кримінального правопорушення. Так, Є. Р. Россинська вважає, що "із числа передбачених законом способів виклику на допит слідчий обирає той, який у даній ситуації оптимально сприяє встановленню психологічного контакту з допитуваним, збереженню у таємниці від інших осіб самого факту виклику на допит, проведенню допиту у встановлений час і в потрібному місці" [2, с. 630].

Відповідно до ч. 6 ст. 135 нового КПК України, повістка про виклик вручається особі працівником органу зв'язку, працівником правоохоронного органу, слідчим, прокурором. Повістка про виклик учасника кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях підлягає особистому врученню під розпис. Із цього загального правила кримінальний процесуальний закон встановлює низку винятків, які обумовлені місцезнаходженням особи (її тимчасовою відсутністю за місцем проживання, перебуванням під вартою, проживанням або перебуванням особи за кордоном), віковими характеристиками особи і наявністю в особи психічних захворювань, які зумовлюють її обмежену дієздатність (ч. ч. 2 – 7 ст. 135, ч. 1 ст. 564, ч. 1 ст. 565 нового КПК України). Так, у разі тимчасової відсутності особи за місцем проживання, повістка для передачі їй вручається під розписку дорослому члену сім'ї особи чи іншій особі, яка з нею проживає, житлово-експлуатаційній організації за місцем проживання особи або адміністрації за місцем її роботи. Особа, що перебуває під вартою, викликається через адміністрацію місця ув'язнення. Повістка про виклик особи, яка проживає за кордоном, вручається згідно з міжнародним договором про правову допомогу, згода

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а за відсутності такого – за допомогою дипломатичного (консульського) представництва.

У випадку недосягнення особою повноліття або за наявності в неї психічного захворювання, яке зумовлює обмежену дієздатність, повістка про виклик підлягає врученню особі, яка представляє законні інтереси викликаної особи. Зокрема, повістка про виклик неповнолітньої особи, як правило, вручається її батьку, матері, усиновлювачу або законному представнику. Хоча кримінальний процесуальний закон передбачає можливість вручення неповнолітній особі, у тому числі й неповнолітньому підозрюваному, повістки про виклик в іншому порядку, але застосування останнього він обмежує випадками, коли це обумовлюється обставинами кримінального провадження (ч. 4 ст. 135 і ст. 489 нового КПК України). Наприклад, Є.Д. Лук'янчиков вважає, що в іншому порядку неповнолітні викликаються з міркувань правового або тактичного характеру: у зв'язку з необхідністю застосувати привід неповнолітнього, допитати його негайно або без участі батьків чи інших законних представників, коли є достатні підстави вважати, що такі особи можуть негативно вплинути на неповнолітнього [4, с. 231]. Повістка про виклик для участі у слідчій (розшуковій) дії обмежено дієздатної особи вручається її піклувальнику.

Крім вручення повістки про виклик, кримінальний процесуальний закон передбачає можливість виклику особи для участі у слідчій (розшуковій) дії шляхом надіслання повістки поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком. У випадку відправлення повістки про виклик поштою, вона з огляду на ч. 6 ст. 135 нового КПК України, підлягає врученню особі працівником органу зв'язку. Відправлення повісток про виклик слідчим, прокурором та їх вручення працівниками органів зв'язку здійснюється у порядку, встановленому Правилами надання послуг

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

поштового зв'язку, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.2009 р. № 270, для судових повісток. Повістки про виклик вручаються адресату, а у разі його відсутності – повнолітньому члену сім'ї, а у разі відсутності адресата або повнолітніх членів його сім'ї до абонентської поштової скриньки адресата вкладається повідомлення про її надходження (п. 99 вказаних Правил) [7].

Виходячи зі змісту ч. 2 ст. 136 нового КПК України, обов'язковою умовою надіслання повістки про виклик електронною поштою є попереднє повідомлення особою, яка підлягає виклику, слідчому, прокурору адреси своєї електронної пошти. Аналогічним чином потрібно вирішити питання про можливість виклику особи для участі у слідчій (розшуковій) дії за допомогою засобів факсимільного зв'язку – для застосування цього способу виклику особа повинна попередньо повідомити слідчому, прокурору номер факсу, за яким може бути відправлена повістка про виклик.

Важливими гарантіями права учасника кримінального провадження бути проінформованим про провадження слідчої (розшукової) дії за його участю є вимоги кримінального процесуального закону про необхідність належного підтвердження факту своєчасного отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим способом. Зокрема, виходячи зі змісту ч. ч. 1 і 2 ст. 136 нового КПК України, належним підтвердженням цього виступають: 1) розпис особи про отримання повістки, у тому числі на поштовому повідомленні; 2) відеозапис вручення особі повістки; 3) будь-які інші дані, які підтверджують факт вручення особі повістки про виклик або ознайомлення з її змістом; 4) підтвердження особою, яка попередньо повідомила слідчого, прокурора про адресу своєї електронної пошти, отримання повістки про виклик відповідним

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

електронним листом. Повістка про виклик повинна бути своєчасно вручена особі, яка підлягає виклику для участі у слідчій (розшуковій) дії. Несвоєчасне одержання повістки про виклик визнається поважною причиною її неприбуття на виклик (п. 7 ч. 1 ст. 138 нового КПК України).

Особа для участі у слідчій (розшуковій) дії може бути викликана по телефону або телеграмою. Ст. ст. 135 і 136 нового КПК України лише закріплюють можливість виклику особи для участі у слідчих (розшукових) діях по телефону або телеграмою, але не передбачають порядок здійснення такого виклику. У випадку виклику особи по телефону або телеграмою слідчий, прокурор повинні сформулювати зміст такого виклику, який повинен відповідати вимогам до змісту повістки про виклик, визначеним ст. 137 нового КПК України.

Виклик особи телеграмою здійснюється у порядку, передбаченому Правилами надання та отримання телекомунікаційних послуг, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2012 р. № 295, п. 22 додатку 2 до яких закріплює, що кожна телеграма вручається особисто адресатові, а на підприємствах, в установах, організаціях, військових частинах, готелях, гуртожитках, лікувально-оздоровчих закладах тощо – призначеній для приймання телеграм особі під розписку із зазначенням дати та часу вручення телеграми. У разі відсутності адресата особа, яка здійснює доставку телеграм, залишає за відповідною адресою повідомлення про отримання телеграми, в якому зазначається номер телефону відділення зв'язку, яке здійснює доставку телеграм [6]. Належним підтвердженням факту отримання особою телеграми, якою вона викликається для участі у слідчій (розшуковій) дії, виступатиме приєднана до матеріалів кримінального провадження довідка відділення зв'язку, яке здійснило доставку телеграми.

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

У випадку виклику для участі у слідчих (розшукових) діях по телефону слідчому, прокурору потрібно враховувати неможливість процесуального підтвердження отримання особою виклику, оскільки факт його одержання може бути підтверджений виключно особою, яка отримала виклик. Тому викликати особу для участі у слідчій (розшуковій) дії по телефону доцільно виключно у тих випадках, коли слідчий, прокурор впевнені в її явці за викликом у вказаний час і дату та визначене місце прибуття.

Ч. 8 ст. 135 нового КПК України передбачає, що особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом не пізніше ніж за три дні до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом. Одночасно з цього правила встановлюється виняток для тих випадків, коли кримінальним процесуальним законом встановлюються строки провадження процесуальних дій, які не дозволяють здійснити виклик у зазначений строк. Вказаний виняток пов'язаний із закріпленням нормами КПК України обов'язку слідчого, прокурора невідкладно провести ту або іншу слідчу (розшукову) дію. Зокрема, ч. 4 ст. 223 нового КПК України до числа невідкладних відносить випадки, коли затримка в проведенні слідчих (розшукових) дій може призвести до втрати слідів кримінального правопорушення чи втечі підозрюваного. У випадках встановлення нормами кримінального процесуального закону строків проведення процесуальних дій, особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом якнайшвидше, але в будь-якому разі з наданням їй необхідного часу для підготовки та прибуття за викликом.

Певні особливості притаманні інформуванню про провадження слідчих (розшукових) дій та необхідність явки для участі в них осіб, які

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

користуються дипломатичним імунітетом. Як впливає зі змісту ч. 2 ст. 6 нового КПК України, особи, які користуються дипломатичним імунітетом, можуть бути викликані для допиту в якості підозрюваного лише за їх згодою або за згодою компетентного органу держави (міжнародної організації), яку представляє така особа, у порядку, передбаченому законодавством України та міжнародними договорами України. З огляду на ч. 4 ст. 65 нового КПК України, особи, які мають право дипломатичної недоторканності, можуть бути викликані для допиту як свідки лише за їх згодою, а працівники дипломатичних представництв – за згодою представника дипломатичної установи. Як і для участі у допиті, для участі у провадженні інших слідчих (розшукових) дій особи, які користуються дипломатичним імунітетом, підлягають виклику за їх згодою зі з'ясуванням можливості їх явки шляхом направлення слідчим, прокурором запиту у письмовій формі в консульське управління Міністерства закордонних справ України.

Як відзначає А. П. Черненко, з моменту одержання учасниками досудового розслідування повістки або іншого повідомлення про виклик виникає обов'язок цих учасників з'явитися за викликом слідчого [8, с. 148-149]. Повісткою про виклик або в інший спосіб, передбачений ч. 1 ст. 135 нового КПК України, особа інформується про як про час, день, місяць, рік і місце прибуття і процесуальну дію, для участі в якій вона викликається, так і про наслідки неприбуття та передбачені кримінальним процесуальним законом поважні причини, через які особа може не з'явитися на виклик та обов'язок заздалегідь повідомити про неможливість з'явлення. При цьому особу, яка викликається для участі у слідчій (розшуковій) дії, потрібно детально проінформувати про наслідки

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

неприбуття за викликом із зазначенням тексту відповідних положень закону, у тому числі й про можливість застосування приводу.

В окремих випадках інформування учасників кримінального провадження про проведення слідчих (розшукових) дій за їх участю слідчим, прокурором не здійснюється, що зумовлюється як станом здоров'я особи, яка підлягає допиту, наявністю в неї фізичних або психічних вад, так і тактичними міркуваннями. Так, ч. 1 ст. 224 нового КПК України закріплює, що допит проводиться за місцем проведення досудового розслідування або в іншому місці за погодженням із особою, яку мають намір допитати. Досліджуючи порядок провадження слідчих (розшукових) дій за участю осіб з фізичними або психічними вадами, А.В. Дудка відзначає, що для таких категорій осіб повинна бути передбачена можливість проведення слідчих (розшукових) дій в умовах лікувально-профілактичної установи або за місцем проживання [1, с. 109]. Із криміналістичної точки зору при визначенні місця та часу проведення окремих слідчих (розшукових) дій потрібно враховувати фактор раптовості. Зокрема, С. К. Пітерцев та А. А. Степанов вказують, що втрата фактора раптовості може зашкодити результатам допиту недобросовісного, зацікавленого у приховуванні правди свідка, у зв'язку з чим вони рекомендують допитувати такого свідка за місцем роботи у його робочий час та за місцем проживання без попередження про це [5, с. 34]. Поділяючи таку позицію, потрібно відзначити, що у цих випадках попереднє інформування учасників кримінального провадження про провадження слідчих (розшукових) дій може призвести до їх нерезультативності.

Підсумовуючи викладене, потрібно відзначити, що виклик учасника кримінального провадження для участі у слідчій (розшуковій) дії являє

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

собою систему процесуальних дій, направлених на його інформування про необхідність явки до слідчого, прокурора із вказівкою процесуального статусу, в якому перебуває викликана особа, часу, дати і місця її прибуття, слідчої (розшукової) дії, для участі в якій викликається особа, та наслідків її неприбуття. Підставами для виклику учасника кримінального провадження для участі у слідчій (розшуковій) дії виступають: 1) наявність у слідчого, прокурора достатніх підстав вважати, що особа може дати показання, які мають значення для кримінального провадження; 2) обов'язковість участі особи у слідчій (розшуковій) дії. Процесуальний порядок виклику учасника кримінального провадження для участі у слідчій (розшуковій) дії новим КПК України диференціюється у залежності від способу виклику. Водночас, незалежно від способу виклику факт своєчасного інформування учасника кримінального провадження про провадження слідчої (розшукової) дії за його участю підлягає обов'язковому підтвердженню.

У подальшому досліджувана у статті проблематика повинна знайти свій розвиток за такими напрямками: 1) дослідження порядку виклику особи для участі у слідчій (розшуковій) дії шляхом надіслання їй повістки електронною поштою чи факсимільним зв'язком; 2) з'ясування позиції шляхом анкетування позиції практичних працівників щодо можливості застосування відеозапису для підтвердження факту вручення особі повістки про виклик; 3) дослідження процесуального порядку виклику слідчим, прокурором учасників кримінального провадження для допиту чи участі в іншій слідчій (розшуковій) дії з урахуванням слідчої практики, напрацьованої за новим КПК України.

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

Список використаних джерел:

1. Дудка А.В. Особливості проведення слідчих дій за участю осіб з фізичними або психічними вадами: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Андрій Вікторович Дудка. – К., 2009. – 226 с.
2. Криміналістика: Учебник для вузов / Т.В. Аверьянова, Р.С. Белкин, Ю.Г. Корухов, Е.Р. Россинская; [под ред. Р.С. Белкина]. – М.: Издательство "Норма" (Издательская группа "Норма-Инфра•М"), 2000. – 990 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651%D0%B0-17>.
4. Лук'янчиков Є. Д. Виклик на допит: правові, організаційні, тактичні аспекти / Є. Д. Лук'янчиков // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2003. – № 2. – С. 228-232.
5. Питерцев С. К. Тактика допроса / С. К. Питерцев, А. А. Степанов. – СПб: Питер, 2001. – 160 с.
6. Правила надання та отримання телекомунікаційних послуг, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2012 р. № 295 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/295-2012-%D0%BF>.
7. Правила надання послуг поштового зв'язку, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.2009 р. № 270 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/270-2009-%D0%BF/page>.
8. Черненко А.П. Кримінально-процесуальна регламентація слідчих дій: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Анатолій Павлович Черненко. – Х., 2004. – 191 с.

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Іващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

Иващенко О. В.

Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях

Досліджуються підстави виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях. Аналізується процесуальний порядок їх виклику шляхом вручення повістки про виклик, її надіслання поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення виклику по телефону або телеграмою. Обґрунтовується необхідність підтвердження факту своєчасного інформування учасника кримінального провадження про проведення слідчої (розшукової) дії за його участю

Ключові слова: слідча (розшукова) дія, інформування учасника кримінального провадження, виклик, повістка про виклик

Иващенко О. В.

Основания и процессуальный порядок вызова участников уголовного производства для участия в следственных (розыскных) действиях

Исследуются основания вызова участников уголовного производства для участия в следственных (розыскных) действиях. Анализируется процессуальный порядок их вызова путем вручения повестки о вызове, ее отправки почтой, электронной почтой или факсимильной связью, осуществления вызова по телефону или телеграммой. Обосновывается необходимость подтверждения факта своевременного информирования участника уголовного производства о проведении следственного (розыскного) действия с его участием

▪ Підстави і процесуальний порядок виклику учасників кримінального провадження для участі у слідчих (розшукових) діях / О. В. Иващенко // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2013. – № 1(7) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13iovsrd.pdf>.

Ключевые слова: следственное (розыскное) действие, информирование участника уголовного производства, вызов, повестка о вызове

Ivaschenko O. V.

Grounds and judicial order of call of criminal realization's participants for participating in investigation (wanted) actions

The grounds of call of criminal realization's participants for participating in investigation (wanted) actions are investigated. Judicial order of their call by handing of notice about a call, her message by mail, an e-mail or fax, realization of call by phone or telegram is analysed. The necessity of confirmation of fact of the timely informing of criminal realization's participant about realization of investigation (wanted) actions with his participation is grounded

Key words: investigation (wanted) action, informing of criminal realization's participant, call, notice about a call